

Modul 4: Kommunikation og dialog med teenagere

Positiv og negativ social kontrol

Oplæg: Fænomenet social kontrol og betydningen for relationen mellem mor/forældre og teenager.

Hvad er negativ social kontrol?

Det er når et barn, en ung eller en voksen føler sig begrænset ift. vigtige valg, der vedrører deres liv. Fx valg af kæreste, venner eller uddannelse. Det handler om når børneopdragelse bliver så streng, at det bliver til kontrol.

Hvorfor taler vi om det her?

Statistik fra rapporter om social kontrol:

- Minoritetsetniske unge bliver i betydeligt højere grad end majoritetsetniske unge udsat for negativ social kontrol.
(Unge oplevelser af negativ social kontrol, Als Research APS, September 2018, s. 19).
- Der er sammenhæng mellem trivsel og konkrete oplevelser med negativ social kontrol i form af overvågning, trusler og vold.
(Unge oplevelser af negativ social kontrol, Als Research APS, September 2018, s. 19).

Det vil sige at unge, der er udsat for kontrol, overvågning, vold og trusler trives dårligere end andre unge. Trivsel handler om hvordan man har det.

- De primære udøvere af negativ social kontrol er forældre – herunder særligt mødre.
(Unge oplevelser af negativ social kontrol, Als Research APS, September 2018, s. 20).

De unge peger altså oftest på, at det er mor, der kontrollerer.

Hvorfor er det sådan?

- En gang – både i Danmark og i mange andre kulturer var det normalt, at børn skulle adlyde sine forældre – forældrene bestemmer, børnene gør som der bliver sagt uden diskussion.
- Der kan opstå dilemmaer og konflikter, når man opdrager børn i en kultur, man ikke selv er vokset op i.
- Kan I komme i tanke om andre grunde? à

Børns ret til selv at vælge...

- I Danmark lærer børn i skolen at blive selvstændige stærke individer, der skal turde sige deres mening og tage stilling til hvordan, de har lyst til at leve deres liv – retten til selv at vælge. Den kompetence, skal de bruge når de bliver en større del af samfundet, fx i gymnasiet, på universitet og på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt, at de også øver det derhjemme.

- Vi har noget, der hedder Børnekonventionen (https://www.unicef.dk/wp-content/uploads/2022/11/Borns-rettigheder_FOLDER-digital.pdf), som er til for at sikre børns rettigheder til et frit og værdigt liv.
- Der står bl.a.: Artikel 12.1 Deltagerstaterne (Danmark) skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Derfor er det vigtigt, at man har en god dialog med sine børn og, at man som forældre anerkender, at børn har ret til medbestemmelse i forbindelse med beslutninger, der vedrører barnet.

Hvad er dialog?

Dialog betyder, at man taler sammen. At begge parter får lov at sige noget, og at begge parter lytter til hinanden.

Konsekvenser ved manglende dialog

- Film med Anna https://youtu.be/Exnx_gxrSJM (jf. Case-inspiration)

Det Anna beskriver, det er konflikter mellem hende og hendes mor. Uenigheder i forhold til hvad Anna som ung pige må og hvad hun ikke må. Alle de konflikter er dilemmaer ligesom dem, I har beskrevet tidligere, som kommer af forskellige kulturelle værdier og med den "forkerte" løsning kan det ende med så mange uenigheder, at der kan være uheldige konsekvenser som dem Anna beskriver. Dobbeltliv, mangel på fortrolighed mellem mor og datter og til sidst. Kan I genkende noget af det Anna fortæller om? Kan I komme i tanke om andre konsekvenser?

Øvelse 1:

Refleksionsøvelse om kompromiser – videreført fra ”Værdi-Dilemma-Handling” øvelse.

Hvad betyder det ”at indgå kompromiser”?

Et kompromis er en slags mellemløsning. En aftale, man laver med hinanden, hvor ens oprindelige ønske måske ikke bliver helt opfyldt, men det er noget man kan leve med. Man skal finde en mellemløsning når man er uenige. Man skal huske på, at vi er forskellige og har hver vores grunde til at mene som vi gør, og vi skal respektere dem ved at finde en løsning sammen.

Nu skal I kigge på den sidste øvelse I lavede inden aftensmaden. Der har I fundet på et dilemma og snakket om hvilke forskellige værdier, der lå til grund for uenigheden. Nu skal vi arbejde med hvordan man kan handle ud fra det. Hvilket kompromis – hvilken løsning, kunne passe til jeres dilemma?

- Udfyld kompromiset fra eksemplet sammen, inden de finder på et for deres eget dilemma à Gør det i gruppen.
- Opsamling.

Øvelse 2:

Hvordan kan du hjælpe andre kvinder med dilemmaer omkring teenagere?

Hvilke spørgsmål kan du stille?

- Hvor kan hun gå hen for at få mere viden og hjælp?

Tre gode råd...

- Husk, vi har forskellige værdier – forskellige rygsække.
- Spørg ”hvorfor” og LYT!
- Vis respekt for den unge som et individ.

Reflekter over...

- Hvilken slags mor vil du gerne huskes som?